

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 199/07-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. októbra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Mgr. K. M., M., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj základného práva na spravodlivé súdne konanie a na zákaz povinnej a nútenej práce podľa čl. 6 a čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 6 CoE 112/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Mgr. K. M. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. mája 2007 faxom a 15. mája 2007 poštou doručená sťažnosť Ing. Mgr. K. M., M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu a na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj základného práva na spravodlivé súdne konanie a na zákaz povinnej a nútenej práce podľa čl. 6 a čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 6 CoE 112/2006. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 14. mája 2007.

Zo sťažnosti vyplýva, že 16. decembra 2005 podal oprávnený u sťažovateľa ako u súdneho exekútora návrh na zastavenie exekúcie proti povinnému. Sťažovateľ predložil návrh oprávneného Okresnému súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“), aby o ňom rozhodol. Zároveň navrhol, aby okresný súd zaviazal oprávneného nahradiť sťažovateľovi trovy exekúcie v sume 2 503 Sk. Uznesením okresného súdu sp. zn. 9 Er 1966/02 z 30. mája 2006 bola exekúcia zastavená a oprávnený zaviazaný zaplatiť sťažovateľovi trovy exekúcie v sume 1 790 Sk. Proti uzneseniu podal sťažovateľ 20. júna 2006 odvolanie. Uznesením krajského súdu sp. zn. 6 CoE 112/2006 z 31. januára 2007 bolo uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách konania potvrdené, pričom náhrada trov odvolacieho konania nebola účastníkom priznaná.

Uznesením krajského súdu došlo podľa názoru sťažovateľa k porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru. Sťažovateľovi totiž nebola priznaná odmena v súlade s vyčíslením, ktoré podal, a v súlade so zákonom. Súd môže preskúmať vyčíslenie trov exekúcie a nepriznať exekútorovi trovy exekúcie, ktoré neboli účelne vynaložené. V danej veci však nie je spornou otázka, či úkony uvedené vo vyčíslení trov boli účelne vynaložené, ale to, či možno podľa ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) za počet hodín účelne vynaložených na exekúciu považovať súčet všetkých účelne vynaložených hodín bez ohľadu na skutočnosť, že exekučná činnosť bola vykonávaná v rôznych dňoch. Podľa názoru sťažovateľa je povinnosťou všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony v súlade s ich obsahom, zmyslom a cieľom. V tejto veci však krajský súd potvrdením uznesenia okresného súdu konal v rozpore s obsahom, zmyslom a účelom § 196 zákona č. 233/1999 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) a § 14 vyhlášky. Rovnaký právny názor zaujal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v rozsudku sp. zn. 2 M-Cdo 16/2005. Preto uznesenie krajského súdu je zjavne arbitrárne, pričom účinok jeho interpretácie a aplikácie je nezlučiteľný s označenými základnými právami sťažovateľa.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv podľa ústavy a dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 6 CoE 112/2006 s tým, aby bolo uznesenie z 31. januára 2007 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Ďalej požaduje, aby ústavný súd zakázal krajskému súdu pokračovať v porušovaní označených práv sťažovateľa. Napokon sa sťažovateľ domáha náhrady trov konania.

2. Z uznesenia krajského súdu č. k. 6 CoE 112/2006-30 z 31. januára 2007 vyplýva, že potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 9 Er 1966/02-15 z 30. mája 2006 vo výroku o trovách konania s tým, že náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom nepriznáva. Podľa názoru krajského súdu súdnemu exekútorovi možno priznať len trovy, ktoré súd považuje za účelne vynaložené. Ak zákonodarca v ustanovení § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky pri určení časovej odmeny stanovil, že je potrebné vychádzať z počtu hodín účelne vynaložených na exekúciu, potom ide o exekúciu ako o celok. Ak by zákonodarca mienil ten záver, že sadzba 200 Sk patrí za každú aj začatú hodinu pri jednotlivých úkonoch exekučnej činnosti, bol by toto ustanovenie ohľadom časovej odmeny formuloval tak, ako je formulované v písm. b), t. j. ohľadom paušálnej odmeny, teda že sa odmena určuje podľa hodín účelne vynaložených na jednotlivé úkony exekučnej činnosti. Vzhľadom na uvedené je odvolacia námietka sťažovateľa nedôvodná, keďže z ustanovenia § 14 ods. 1 vyhlášky nepochybne vyplýva právo súdu skúmať výšku a účelnosť uplatnenej odmeny, a teda aj oprávnenie posúdiť jej dôvodnosť za jednotlivé časové obdobia, a teda aj náročnosť jednotlivých úkonov v súvislosti s uplatňovaním hodinovej sadzby. Krajský súd sa stotožňuje so záverom okresného súdu v tom, že tento spočítal jednotlivé sťažovateľom uplatnené časové úseky a priznal mu odmenu za príslušný počet hodín, ktoré sťažovateľ strávil pri výkone exekučnej činnosti s tým, že v takomto prípade už priznal odmenu za každú aj začatú hodinu.

3. Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 M-Cdo 16/2005 z 28. apríla 2006 vyplýva, že uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves zo 14. marca 2005 bola exekúcia zastavená, pričom oprávnenému bola uložená povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 1 568 Sk. Z odmeny vyčíslenej súdnym exekútorom v sume 2 708 Sk priznal iba 1 568 Sk, lebo bol toho názoru, že súdny exekútor účelne vynaložil na

exekúciu iba štyri hodiny. Podľa názoru najvyššieho súdu vychádzajúc z ustanovenia § 14 ods. 2 prvej vety vyhlášky, podľa ktorej základná hodinová sadzba je 200 Sk za každú aj začatú hodinu, možno jazykovým výkladom vyvodit' iba to, že základná hodinová sadzba odmeny súdneho exekútora je 200 Sk za každú, hoci aj začatú hodinu úkonu exekučnej činnosti. Táto odmena patrí exekútorovi aj vtedy, ak úkon exekučnej činnosti netrval celú hodinu. Odmena súdneho exekútora sa určuje za jednotlivé úkony. Sčítanie času trvania jednotlivých úkonov exekučnej činnosti nepresahujúcich jednu hodinu je v rozpore s citovanými ustanoveniami. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd vyhovel mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky a právoplatné uznesenie okresného súdu zrušil.

4. Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 M-Cdo 7/2006 z 28. mája 2007 vyplýva, že uznesením Okresného súdu Žilina bola exekúcia zastavená, pričom oprávnenému bola uložená povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 4 620 Sk. Z odmeny vyčíslenej súdnym exekútorom v sume 6 048 Sk priznal iba 4 620 Sk, lebo bol toho názoru, že za výkon exekučnej činnosti podľa počtu hodín účelne vynaložených na exekúciu prislúcha iba odmena v sume 400 Sk, teda odmena za dve hodiny účelne vynaloženého času. Je preto zrejmé, že Okresný súd Žilina sčítal časy trvania jednotlivých úkonov exekučnej činnosti vyjadrené v minútach, pričom preskúmal aj účelnosť času vynaloženého súdnym exekútorom na vykonanie toho-ktorého úkonu. Tento postup súdneho exekútora je podľa názoru najvyššieho súdu správny. Z logického a gramatického výkladu ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky vyplýva, že pri výpočte odmeny sa má zohľadniť počet účelne vynaložených hodín na exekúciu, a nie počet jednotlivých úkonov. Rozhodujúce je časové hľadisko jednotlivých úkonov, teda čas reálne potrebný na ich vykonanie. Bez relevancie je početnosť jednotlivých úkonov. Ak by zákonodarca vychádzal z toho, že základná hodinová sadzba 200 Sk patrí za každú aj začatú hodinu úkonu exekučnej činnosti, bol by použil v § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky formuláciu ako v písm. b) tohto ustanovenia. Nestalo sa tak, a preto nie je v rozpore s § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky sčítanie časového trvania jednotlivých úkonov exekučnej činnosti nepresahujúcich jednu hodinu a na základe toho určenie odmeny vo výške podľa ustanovenia § 14 ods. 2 prvej vety vyhlášky. Pokiaľ by bolo úmyslom zákonodarcu oceňovať samostatne každý úkon

exekučnej činnosti, ktorý nie je uvedený v § 15 ods. 1 vyhlášky, výslovne by to vyjadril v § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Za dôvodnú nemožno považovať ani námietku neprípustnosti skúmania účelnosti vynaloženého času na jednotlivé úkony exekučnej činnosti súdov. Práve účelnosť hodín vynaložených na exekúciu je predpokladom na priznanie odmeny exekútora. Trovy exekúcie, ktoré má uhradiť oprávnený, určuje vždy exekučný súd, ktorý nesie zodpovednosť za ich správnosť. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti

medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

Sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

Výklad príslušných ustanovení vyhlášky uvedený v uznesení krajského súdu je celkom zrejme jedným z možných legitímnych výkladov, ktorý v nijakom prípade nemožno považovať ani za arbitrárny, ale ani za zjavne neodôvodnený. Rovnako treba hodnotiť aj výklad, ktorý presadzuje sťažovateľ.

Podľa zistenia ústavného súdu nie je v spornej otázke jednotná ani rozhodovacia prax senátov najvyššieho súdu, pretože i tieto posudzujú spornú výkladovú otázku dvojakým spôsobom.

Nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať rozhodovaciú prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva na zákaz povinnej a nútenej práce podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru treba osobitne uviesť, že táto časť sťažnosti je zjavne neopodstatnená aj z iného pohľadu.

Podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru od nikoho sa nebude vyžadovať, aby vykonával nútené alebo povinné práce.

Z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu vyplýva, že o nútenú alebo povinnú prácu ide vtedy, ak sa vykonáva bez súhlasu dotknutej osoby, má nespravodlivý či vynútený charakter a výkon takejto práce je neodvratný (Van der Musselle c. Belgicko z 23. novembra 1983, mutatis mutandis aj I. ÚS 191/06).

Zo skutkového stavu daného prípadu je jednoznačné, že sťažovateľ ako súdneho exekútora požiadal o vykonanie exekúcie oprávnený. Keďže sťažovateľ nevidel dôvod požiadavku oprávneného odmietnuť, predložil vec súdu s tým, aby od neho získal poverenie na vykonanie exekúcie, čo sa aj stalo. Za tohto stavu preto vôbec nemožno hovoriť o tom, že by sťažovateľ vykonával v danej veci exekútorskú činnosť proti svojej vôli. Je to tak tým viac, že sťažovateľ vykonáva súdnoexekútorskú činnosť ako slobodné povolanie.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2007